

27.09.2014 - Når børnebørn bliver skilsmissebørn

Kære Henny

Jeg er en glad og ivrig læser af dine klummer, som jeg også ved, bliver læst af min mand og mine voksne børn. Du skriver altid noget, vi kan bruge, reflektere over og tage med os i vores eget liv og hverdag.

Vi har ofte fået os en god snak om det, du skriver, når vi har mødtes.

Og jeg må indrømme, at jeg har klippet flere af klummerne ud.

Der er imidlertid et par klummer, jeg aldrig havde forestillet mig, skulle komme til at vedrøre mig og min familie, og det er der, hvor du skriver om skilsmissebørnene og om skilsmissen som en overset sorg samt den, der handler om hvorvidt forældrene mon også ville holde to begravelser, hvis barnet døde, og så der, hvor du skriver om en eller to konfirmationskjoler.

Men det skulle jo så vise sig, at det i høj grad er kommet til at vedrøre mig, min mand, min voksne datter, hendes mand og ikke mindst vores tre børnebørn.

Henny, jeg troede ikke, det var muligt, at det ville ske for os, og jeg skammer mig over, at det går så meget ud over børnebørnene. Der er virvar og gråd over det hele, synes jeg, og børnene ved hverken ud eller ind. Jeg sover næsten ikke om natten ved at tænke på, hvordan det skal gå.

Min mand og jeg er også kede af det, men vil gøre alt hvad vi kan for at hjælpe vores børnebørn.

Tror du, du vil skrive om bedsteforældre og deres børnebørn, når forældrene går fra hinanden?

Jeg tror nemlig, der er flere end min mand og mig, og i sidste ende også forældre og børnebørn, der kan have glæde af det.

(Ps: Du må gerne bringe mit brev, hvis du synes.)

Kærlig hilsen en fortvivlet farmor.

Sådan stod der i brevet til mig, som jeg har valgt at bringe og reflektere over i denne klumme. For jeg er ganske enig med farmor i, at emnet kan være af interesse for mange, fordi bedsteforældrene også bliver ramt, når de voksne børn går fra hinanden. Og jeg ved også, at bedsteforældre i en svær situation kan være et uvurderligt holdepunkt for børnebørnene.

Omkring hvert tredje barn mellem 0 og 18 år kommer ud for, at deres forældre går fra hinanden. At der er så mange skilsmissebørn, ændrer dog på ingen måde ved, at skilsmisse er en meget, meget svær krise at skulle gennemleve for både voksne og børn. Og selv om det er almindeligt at blive skilt, er det et faktum, at alting bliver anderledes, når mor og far må bryde den fælles tilværelse.

Alting bliver anderledes for barnet, alting bliver anderledes for mor og for far, for det er et helt nyt landskab for alle at orientere sig i. For de fleste et landskab med mange spørgsmål, et virvar af følelser som kaos, at være ked af det, vred, bange anelser og måske også lettelse.

Fra min samtalestol ved jeg, at også bedsteforældre rammes voldsomt, når deres børnebørns forældre går fra hinanden. For de bedsteforældre, der har meget kontakt med, og som har givet sig tid til at skabe tætte bånd til børnebørnene, er der også meget, der bliver en hel del anderledes. Også de bliver selvfølgelig involveret og ramt af skilsmissen. Dels på grund af den sorg, det er at opleve, at ens søn eller datter og måske også svigersøn eller svigerdatter er ramt og kede af det. Dels på grund den smerte bruddet påfører børnebørnene, og de forandringer, børnebørnene nu må leve med. At den drøm, de alle havde om den lykkelige familie i den konstellation med de børn, nu er bristet. Det er en sorg og et tab.

Midt i det hele ved de fleste bedsteforældre jo også godt, at skilsmissen kommer til at betyde, at de, eftersom tiden nu skal fordeles på en anden måde og mellem flere, sikkert heller ikke kommer til at se børnebørnene så meget som før. De ved, at også højtider, fester og mærkedage er noget af det, der vil komme til at være på en anden måde.

Hvordan vil det komme til at gå?

Vil det blive en lang, opslidende kamp om barnet?

Kan det lade sig gøre, at de voksne er opmærksomme på, lykkes med at holde vrede følelser og frustrationer uden for barnet?

Af de bedsteforældre, der har mig som samtalepartner, fortæller mange mig om flere af de spørgsmål, der trænger sig på og også om den frygt, der sniger sig ind på dem i forbindelse med de voksne børns skilsmisse, nemlig:

Hvordan vil skilsmissen påvirke barnebarnet?

Hvordan kan de, bedsteforældrene, bedst være noget for familien og ikke mindst for barnebarnet i en svær og omskiftelig tid?

Er barnebarnets forældre begge interesseret i den støtte og hjælp, bedsteforældrene ønsker at give?

Hvordan kan de bedst støtte de voksne børn og støtte dem i at hjælpe deres barn mest nænsomt igennem skilsmissen og i at finde fodfæste i den forandrede hverdag?

Hvordan møder bedsteforældrene bedst barnebarnet i dets sorg?

Kan de være med til at holde modet oppe hos barnebarnet?

Vil bedsteforældrene overhovedet blive inddraget?

Vil de måske blive afvist og nægtet adgang til barnebarnet?

Kan det komme så vidt, at de helt eller næsten vil miste kontakten til barnebarnet?

Hvad med de eventuelt nye pap- eller bonusbedsteforældre?

Hertil kommer på den anden side de bedsteforældre, der inddrages så meget i skilsmissen, at de er ved at segne af både bekymringer og overbelastning, fordi situationen kræver mere, end de næsten kan magte.

Uden tvivl kan bedsteforældre, når relationen er nær og god, både før, under og efter en skilsmisse være en uvurderlig hjælp og støtte for barnet. De kan være det faste og uforanderlige, rolige og kærlige holdepunkt i en svær og omskiftelig tid. Dem, barnet kan være hos og komme til uden at skulle forholde sig til det ene og det andet. Eller til den ene eller den anden.

Hvis bedsteforældrene vel at mærke også forstår ikke at blande sig for meget, tale ordentligt om både far og mor og finde den svære balance mellem at støtte og være der, uden dog at overtage det hele.

Kort sagt: At holde tungen lige i munden, have begge ben solidt plantet på jorden, holde hjertet varmt, samt begge arme og døre åben.

Se, det lyder jo ganske enkelt og ligetil. Hvilket det bare på ingen måde er. Det ved I, og det ved jeg.

Fordi det har med os mennesker at gøre, og fordi der er så mange ting på spil.

Men alligevel kan enhver bedsteforælder forsøge at gøre, hvad der overhovedet er muligt for, at barnebarnet i en vanskelig tid, har et trygt og kærligt holdepunkt.

Hvilket jo i den grad også kan være en hjælp og aflastning for barnebarnets forældre.

Jeg vil meget snart skrive mere om de tre generationer og om den glæde, det kan være for alle, når en relation er nær og god, og om hvordan relationen kan udvikles og styrkes.

Tak til farmor for at bringe emnet på banen.